

Månadsnytt

Årgång 22 - Nr 7 - November 2006

**Sveriges Pensionärsförbund - Seniororganisationen i tiden
Karlskogaföreningen**

Kulturhuset Ekeliden

Näst kyrkan torde Ekeliden vid Centralplan med sina snart 200 år vara det äldsta större huset i Karlskoga. Under åren lopp har det varit klockarebostad, bergsmanshem, bankdirektörsbostad, kommunbibliotek, ABF lokaler, lokal för Hantverkargruppen Karls Damer och nu bl.a. Café Ekeliden. Foto: Bengt Aldén

Nya kluriga gåtor och besök på Träffen. Sidan 3

Kontakten besöksverksamhet hos äldre människor och handikappade. Sidan 7

Paret Averås på en spännande resa till Vietnam och Kambodja. Sidorna 10-11

Barbro Blomberg cyklade i Moseldalen med barnbarnet Miranda. Sidan 12

Almanackan

(Sparas lämpligen till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt, torsdagen den 23 november.

Distribution, fredagen den 1 december.

Fredagen den 27 oktober kl. 17.00-21.30

Solbringen. Oktoberfest med god mat och dans till Rune Lundells trio. Pris 140:-.

Förhandsanmälan till tel. 302 40.

(OBS! ersätter Dansafton i Älgjaktstider i nr 4)

Lördagen den 28 oktober kl. 10.00-12.30

Träffen. Utställning av Torsten Palmér och Eric Ola Olsson. Ola kåserar. Kaffeservering.

Torsdagen den 2 november kl. 14.00

Kafferepet. Träffen.

Lördagarna 4 och 18 november kl. 10-12

Träffen. Utställning av Torsten Palmér och Erik Ola Olsson, Ola kåserar. Kaffeservering.

Måndagen den 6 november kl. 14.00.

Karlskogiana. Träffen.

Tisdagen den 7 november kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Missionskyrkans samlings-sal. Program meddelas i KT den 4 nov. Kaffe-servering. Förhandsanmälan till tel. 302 40.

Medarrangör: Medborgarskolan.

Lördagarna 11 och 18 november kl. 10-12

Träffen. Majken Lasson: Utställning av vävda tavlor. Kaffeservering.

Torsdagen den 16 november kl. 14.00

Kafferepet. Träffen.

Måndagen den 20 november kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen.

Lördagen den 25 november kl. 10.00-12.30

Träffen. Trolleriföreställning: Bror Segerström. Kaffeservering.

Torsdagen den 30 november kl. 14.00

Månadsmöte. Missionskyrkans samlings-sal.

Föreningsinfo. Sophie Rönnklint och Margareta Zetterquist sjunger och musicerar. Kaffeservering

o lotterier. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 302 88. Obs! Kafferepets besökare hänvisas till Månadsmötet.

Lördagen den 2 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Brita Eriksson: Akvarellutställning. Kaffeservering.

Måndagen den 4 december kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen.

Tisdagen den 5 december kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Program meddelas senare.

Kaffeservering. Förhandsanmälan till tel. 302 40. Medarrangör: Medborgarskolan.

Fredagen den 8 december kl. 13.30

Club Nickkällan. Underhållning i Advent med sång och musik. Välkomna!

Lördagen den 9 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Luciabesök. Kaffeservering.

Torsdagen den 14 december kl. 14.00

Månadsmöte. Missionskyrkans kyrksal.

Föreningsinfo. Sedvanligt Luciafirande.

Kaffeservering o lotterier. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 302 88.

Tisdagen den 12 januari kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Rektor Nils Eklund om sitt internationella uppdrag på Maldiverna. Kaffe-servering. Förhandsanmälan till tel. 302 40.

Medarrangör: Medborgarskolan.

Måndagen den 29 januari kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen.

Torsdagen den 1 februari kl. 14.00

Missionskyrkans kyrksal.

Årsmöte med sedvanliga förhandlingar.

Underhållning. Kaffeservering med lotterier. Förhandsanmälan till 302 40.

Redaktör och ansvarig utgivare: **Bengt Aldén**, tel 370 24, 070-604 51 50. E-post: bengt.alden@comhem.se

Kansli och expedition: **Solbringen, Loviselundsv. 73, 691 83 Kga.** Tel 302 40. Öppen vardagar kl. 10-12.

Föreningens ordförande: **Anders Jones**, tel 576 18. E-post: anders.jones@telia.com

Föreningens sekreterare: **Birgitta Hede**, tel 536 02. E-post: hedema@telia.com

Föreningens kassör: **Gunnar Nordström**, tel 546 79. E-post: gunnar.nordstrom@mailbox.swipnet.se

Föreningens Internet hemsida: www.spf.karlskoga.just.nu

Föreningens PlusGiro: 94 41 25-4

Föreningens Bankgiro: 5715-5640

Tryckning: **Karlskoga Grafiska**, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Kluriga gåtor i förra numret

Svar på förra numrets gåtor från Birgitta Hede. Många av frågorna var även i denna omgång kluriga vilket gjorde att man fick tänka till både en och två gånger. Den här gången skulle svaren bli namn på djur (men inte fåglar):

1. Gör den som haltar = **Gorilla**. 2. Ser den verksamme till att något blir = **Hjort**. 3. Vill den som skaffar glasögon = **Sebra**. 4. Facklig sammanlutning = **Lo**. 5. Gör en svensk = **Tiger**. 6. Moderat röstning = **Blåval**. 7. Dumheter = **Larv**. 8. Lövtträdsfågel = **Ekorre**. 9. Sa Mrs Kennedy när maken skulle fotograferas = **Lejon**. 10. Socialistisk motorcykelpassagerare = **Rödspätta**. 11. Tittarstorm i TV = **Sebu**. 12. Tänker alla mest på (utom jag) = **Sej**. 13. Skänka bort sak = **Geting**. 14. Kommer efter Q7 = **Rätta**. 15. Bara delvis vacker = **Delfin**.

Alla 15 rätt hade denna gång Anna-Greta Palmér, Källmossvägen 8 som nu kan hämta 2 Trisslotter på expeditionen.

Nya gåtor från Birgitta Hede

De här svaren vill vi ha senast den 15 december. Sänd gärna in svaren även om ni inte kan alla svar. Det först öppnade svar som har flest rätta svar får 2 Trisslotter som kan avhämtas på expeditionen. Lycka till!

Nu ska svaren bli pojknamn. (Stavningen stämmer som vanligt inte alltid.) Svaren kommer i nästa nummer.

1. Kan han slå på ett snöre.
2. Har han längst ner på sina slitna byxor.
3. Är han till sin syster.
4. Ser han med barr i skogen.
5. Tog han dessa frågor på.
6. Tycker han att de egna sakerna är.
7. Han är en mindre del av urberget.
8. Blir han rädd när det gör under oväder.
9. Finner han fågelägg i.
10. Ser han i Furuvik.
11. Tar han på Gotland till sin mineralsamling.
12. Äter han kanske till frukost.
13. Sa Ian Wachtmeister till sin kompis Karlsson i båten?
14. Gör han som kristen Gud

Gunnel Grahn målade tavlor på Träffen

Lördagen den 30 september ställde Gunnel Grahn ut en kollektion av sina oljemålningar på Träffen. Hon hade också där arrangerat sin målarhörna så att besökarna av Konst runt Möckeln under hela dagen kunde besöka hennes utställning och se hur hon arbetade.

Årets upplaga av Konst runt Möckeln blev för övrigt en ännu större succé än fjolårets och det var många som passade på att bese både Gunnel Grahns och andra lokala konstnärers verk.

Gunnel Grahns vid sin arrangerade målarateljé.

Erna Bohlin kan sin Gustaf Fröding

Lördagen den 14 oktober fångades besökarna på Träffen för andra året i rad av Erna Bohlin när hon berättade och läste dikter av sin favoritskald Gustaf Fröding. Trots att Erna inte är någon genuin värmländska läste hon sina Frödingdikter på oklanderligt värmlandsmål. Hon inledde med att berätta lite om familjen Frödings historia.

Erna Bohlin.

Farfadern Jan Fröding blev med tiden en mäktig brukspatron som bl.a. förvärvade Alsters egendom och industri, Gunneruds hammare och manufakturverk med tillhörande stora gårdar och skogsarealer. Vid sin död 1858 efterlämnade han en förmögenhet på en halv miljon daler! Vilket var mycket pengar på den tiden. Gustafs farmor Gustava Branzell hade flera litterära storheter i sin släkt som Esaias Tegnér och Erik Gustaf Geijer.

Gustafs far Ferdinand gifte sig med Emilia Agardh och de fick tillsammans tre flickor och sonen Gustaf. Tyvärr hade inte Ferdinand faderns sinne för affärer vilket slutade med att släktingarna avsatte honom som chef för Alsters Bruk. Med denna släktstrid inleddes den tragiska utvecklingen för den Frödingska familjen som slutade med sjukdom och mental ohälsa.

Det var således i en otrygg och pressad familjemiljö som Gustaf växte upp i men det var under några få lyckliga sommarferier på farmoderns gård i Alsterdalen som han skapade den sköna diktcykeln Strövtåg i hembygden som även Erna läste några verser ur.

Som bekant drabbades även Gustaf senare av sinnessjukdom och han tillbringade flera år på olika sjukhem och hospital, men trots detta blev han en av vårt lands stora diktare. Han avled den 8 februari 1911 och fick då en värdig begravning.

Text o foto: Bengt Aldén

Ludvig XIV, en kung med ”utstrålning”

Drygt 100 medlemmar hade mött upp för att lyssna till Janos Kolbs kåseri om Ludvig XIV i 1600-talets Frankrike vid höstens första månadsmöte den 28 september. Det var ett kåseri som inte handlade om den glamorösa solkungen utan om den smuts och stank som omgav kungen och allmänheten i dåtidens Paris.

Janos Kolb är en välkänd person för många SPF:are och Karlskogabor. Sedan 1978 har han varit verksam som en mycket kunnig och omtyckt läkare vid Karlskoga Lasarett men är numera pensionär.

Janos berättade om vardagslivet i 1600-talets Frankrike och speciellt om det vardagliga runt Ludvig XIV. Det var en överraskande berättelse om märkliga (snuskiga) beteenden och om smuts och stank.

Vatten bedömdes som något farligt, som man måste undvika att förtära och utnyttja. I stället för

Janos Kolb i berättartagen.

att tvätta sig försökte man dölja lukt och smuts genom att gnida in kroppen med talkpulver, parfymera sig och utnyttja underkläder av linne. Även kroppens egna vätskor ansågs riskabla. Åderlåtning var vanlig för att minska blodmängden och laven, laxermedel och kräkmedel utnyttjades dagligen för att tömma tarmsystemet. Kungens livmedikus Danquir ansåg t.o.m. tänderna vara skadliga, varför samtliga tänder drogs ut på kungen då han var 23 år.

Kungen hade många älskarinnor. Det var en ära att bli kysst av kungen, men en plåga eftersom han luktade och sannolikt smakade fruktansvärt illa.

Toaletter saknades helt i 1600-talets Paris. Man uträttade sina behov i en potta som man sedan tömde genom fönstret, gärna på någon passerande. För att stävja detta oskick utfärdades en kunglig förordning om att man före pottömningen måste skrika ”Vatten”.

Historieböckerna beskriver Ludvig XIV som en kung med glamorös utstrålning och stor makt (”Staten det är jag”). Janos beskrivning visade på en annan utstrålning. Trots, eller tack vare, denna oväntade beskrivning lyckades Janos skapa en gemytlig atmosfär och belönades med en lång applåd samt blommor.

Text och foto: Allan Hede

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Lars-Erik Andersson, Bangatan 6
Gun Carlberg, Katrinedalsgatan 19
Leif Moberg, Hyttskogsvägen 2
Majvor Muhr, Selkroksvägen 47
Britt-Marie Røjare, Snäckgatan 3

Vi är nu 1406 medlemmar!

”Det våras för Hjalmar”

Hjalmar från Viby.

Lördagen den 14 oktober arrangerade SPF:s Resekommitté med Sickan Andersson och Ingmar Carlsson en teaterresa till Örebro och revyn ”Det våras för Hjalmar”. När vi anlände till ”storstaden” bjöds vi först på en rundtur förbi Berns Arena, en fin anläggning för bl. a. fotboll. Därefter åkte vi vidare till Almby där vi besåg Universitetsområdet med sina byggnader. Sedan bar det av in mot centrum igen och då förbi Universitetssjukhuset.

Därefter var tid att embarkera teaterlokalen. Den var uppbyggd med ett i mitten placerat runt podium. Runt detta var det i nivåer placerade matbord för ca 450 gäster. Det var alltså en ganska stor anläggning i de gamla EPA-lokalerna mitt emot Slottet. Klockan 13.15 blev vi serverade en mycket god lunch.

Revyn inleddes med ”Karneval i Viby by” med hela ensemblen. Därefter körde jubilarer, 30 år som Hjalmar, en egen show som gav många skratt. Monica Forsberg och Hasse ”Kvinnaböske” Andersson svarade för flera nummer under kvällen med framgång och Marie Kyhler framträdde bland annat som Lärarinnan. Några andra framträdanden var ”King Cole”, ”Medelålders herrar”, ”Annat var det förr”, ”Baren”, TV-programmet ”Plus” och ”Mamma Mia i Calcutta” som avslutade första akten.

I pausen serverades kaffe med tilltugg.

Andra akten inleddes av Peter Flack med ”The

ängla dag”, sedan följde en rad roliga och trevliga nummer.

Peter Flack fyllde ju 60 år just denna lördag, så jag hade köpt med en blombukett från SPF-föreningen i Karlskoga. Den kunde jag överlämna till jubilarer först efter sista inropingen. Det blev han både glad och förvånad över och tackade så mycket.

Utan tvekan var denna resa och upplevelse något som kan rekommenderas teaterintresserade. Förra gången vi åkte med på en resa var till Stockholm och ”Mamma Mia”. Tack för ännu ett lyckat researrangemang.

Text: Anders Jones. Foto: Birgitta Jones

Fixar-service en tillgång för pensionärer

Karlskoga kommuns inrättade Fixar-service har visat sig vara en förnämlig och eftertraktad service speciellt för oss pensionärer.

Jan-Åke Gustavsson och Håkan Enell.

Syftet med Fixar-service är att bl.a. undanröja risken för framförallt fallskador i det egna hemmet. De insatser som kan komma ifråga är t.ex. att halksäkra mattor, flytta om möbler och lampor, byta gardiner, fästa sladdar, smörja lås, byta batterier i brandvarnare m.m. Hjälpen är avgiftsfri men du får själv tillhandahålla eventuellt material.

Däremot utför de inte tjänster som konkurrerar med det lokala näringslivet t.ex. reparationer av hushålls- och trädgårdsmaskiner, städning eller fönsterputsning inte heller gräsklippning eller snöskottning.

De två personer som är anställda i Fixar-Service är Jan-Åke Gustavsson och Harald Enell. Elektriker respektive snickare. De legitimerar sig också vid besöken.

Deras telefon är 070-416 27 98, e-postadressen är fixar.service@karlskoga.se.

Anhörigdagen

Torsdagen den 5 oktober arrangerades för 3:e året i rad Anhörigdagen som ett samarrangemang mellan Karlskoga och Degerfors kommuner och Kontakten.

Degerfors klarade av sitt program efter lunch i Degerfors Folkets Hus och när det var Karlskogas tur senare på eftermiddagen i Nya Folkets Hus Källaren kom cirka 150 besökare. De kunde först gå runt bland de 25 olika utställarna, bland vilka också SPF återfanns med sina utställningsskärmar och informationsmaterial. SPF representerades av Anders Jones, Inge Liljegren och Bengt Aldén.

Socialchefen Bengt Johansson inledde sedan vid de uppdukade kaffeborden med att hälsa välkommen och redogjorde för kommunens och Socialnämndens ambitioner och målsättning när det gäller äldreården och möjligheterna till hjälp för anhöriga.

Äldreomsorgschefen Lisa Kihl redogjorde också för de olika satsningar som görs och planeras för de äldre som är i behov av vård och hjälp.

– Vi ska bl.a. genom förhandsaviserade hembesök försöka hitta ”dolda” personer som kan vara i behov av stöd och hjälp. Prata med anhöriga för att få reda på deras behov och kanske inleda någon sorts hemrehabilitering. Anhöriga ska också kunna få utbildning och vi ska inrätta speciella vårdplaneringsteam, berättade Lisa Kihl.

Läkaren Ingrid Underskog höll därefter en både roande och tankeväckande föreläsning om åldrandets problem med rubriken ”Att åldras – frisk eller sjuk”.

Ingrid Underskog har arbetat bl.a. som onkolog och med palliativ vård. Hon började med att citera Benjamin Franklins ord ”Alla vill leva länge men ingen vill bli gammal”. Definitionen på hälsa kan vara att må bra i alla lägen, men också att hälsa är ett fördragbart tillstånd.

– Redan när vi är mellan 25–35 år börjar åldrandet. Hon frågade: Var det bättre förr att bli gammal? Nej, det var inte bättre förr konstaterade hon. I dag är kommuner och landsting bättre på att ta

Medlemsinfo om Lathunden

För de under året nytillkomna medlemmar som inte har fått föreningens förnämliga publikation ”Lathunden” där det finns upptaget massor av adresser och information kan avhämta ett exemplar på vår expedition.

Stig Torstensson i berättartagen.

hand oss när vi blir äldre och sjuka. Men vi måste ges valfrihet och självbestämmande i beslut angående äldreården.

– Det finns också positiva saker med åldrandet man blir vis och erfaren men det gäller att acceptera åldrandet och inse att det innebär en ny livsform. Man ska också ha en beredskap för de förändringar som kommer.

– Åldrandeprocessen går ofta långsamt. Förändringen kommer inifrån, är universell, är irreversibel och förändringar och funktionsförmågan leder så småningom till döden.

Ingrid Underskog avslutade med att något drastiskt konstatera ”Att åldrandet är skadligt för individen men gott för arten. Det är genom våra barn och barnbarn vi lever vidare som art”.

Värmlänningen, TV-profilen, vis- och historieberättaren Stig Torstensson underhöll sedan med både finstämda visor, dikter och Värmlandshistorier som lockade till skratt och applåder.

Text o foto: **Bengt Aldén**

Välkommen till höstens Kulturdag fredagen den 10 november kl. 13.30 i Lundhagskyrkan i Hovsta, Örebro

SPF:s distriktsordförande Mats Otterström hälsar välkommen, Journalisten Ingela Agardh berättar om ”Min tid på TV”, Vissartisten Per Sörman tolkar bl.a. Ewert Taube, Skådespelaren Stig Torstensson presenterar ”En salig blandning av dikter, sånger och historier. Kafeservering och lottdragning. Entré inkl.kaffe 95:-. Anmälan till SPF:s exp. 019-611 30 55 senast den 6 november. Arrangörer SPF och Studieförbundet Vuxenskolan.

Ordföranden har ordet

Jag vill informera lite från vårt senaste styrelsemöte.

SPF-Träffens nya ledning presenterades. Ingmar Carlsson hade åtagit sig att leda verksamheten och Majken Lasson ställde upp som ersättare. Vi hade tänkt behandla frågan om hur vi skall "hantera" nya medlemmar. Men eftersom frågan finns med i enkäten, så hänsköt vi frågan till ett kommande möte.

Det konstaterades att tidningen Månadsnytt är gedigen som vanligt. Gunnar Nordström presenterade en ekonomirapport som inte gav någon anledning till några specifika frågor och kommentarer.

Datakurser efterfrågas. Arne Arvidsson och Lennart Avesand undersöker möjligheterna till en lämplig lokal. Lennart skall också med Vuxenskolan ordna en cirkel för 65+ som gäller Trafiksäkerhet. Vetgiriga Veteraner har problem med tillräckligt med värdinnor för kaffeserveringen. Per Leksell ska försöka lösa frågan.

Motionspromenaderna har tyvärr inte varit någon succé, det kom endast två deltagare senast. Därför upphör denna programpunkt t.v.

Det finns en broschyr över kulturarrangemang i Karlskoga att hämta på Biblioteket. Program och underhållningen vid Månadsmötena diskuterades och det fanns flera förslag.

Vi kommer nu också att bearbeta resultatet av Enkäten som nu har sammanställts av Birgitta Hede. Förvånansvärt nog fick vi inte in mer än c:a 120 enkätsvar.

Men å andra sidan kan man kanske tyda detta till att merparten av våra medlemmar är nöjda med de mötesförhållanden som vi idag presterar.

Anders Jones

Friskvård

UNICURL – curling på matta med instruktören Gösta Rutgersson kan man prova på den 9/11 och 23/11 på Stena Lines färja mellan Göteborg och Danmark.

Pris: 185 kr inkl. brunch på utresan.

Anmälan till info@carlake.se.

Ring Carl Åke 0708 284365 om du vill veta mera. En artikel om mattcurling fanns i Veteranen nr 1 2005 rapporterar Lennart Magnusson.

Tag chansen att forma ditt framtida boende!

Kontakta oss i Bobutiken
på telefon 0586-657 10.

Det bekväma boendet
för Dig över 50.

Välkommen!

Hyresbostäder i Karlskoga AB

Besöksadress: Skrantafallet 9A

Telefon: 0586-657 00

Eller inte bort att vi har
öppet dagnat runt på
www.hyresbostader-karlskoga.se

ixx

Kontakten

Besöksverksamhet hos äldre människor och handikappade

Kontakten är en besöksverksamhet som startade för snart tio år sedan och år 2000 blev det en ideell förening som samverkar med kommunen, Röda Korset, Örebro läns landsting och olika kyrkor m.fl. Föreningen är politiskt och religiöst obunden och leds av en styrelse med representanter för de olika intressenterna. Ordförande är kommunpolitikern Roy Olsson.

För en tid sedan flyttade Kontakten in i större lokaler vid Ekebyhus, med adress Ekebyhus, Gösta Berlings väg 7. Där disponerar föreningen kontor och samlingslokaler för olika ändamål. och där finns Ulla M. Busk som samordnare.

Under fjolåret hade de 50 personer som deltog som "besökare" bl.a. utfört 125 besök per/vecka i pensionärers hem, servicehus, sjukhem och gruppboende. Kontakten har även träffpunkter, dessa brukar bl.a. anordnas i servicehusens lokaler. Träffarna är välbesökta och brukar skapa trivsam gemenskap.

– Syftet med verksamheten är att kunna bryta ensamheten och skapa engagemang och glädje som kan delas ömsesidigt. Vi vill också vara ett komplement till anhöriga, hemtjänst, vårdpersonal och ledsagarservice.

– Just nu har vi 51 besökare eller medarbetare som arbetar ideellt eller är praktikplacerade av arbetsförmedlingen. Alla medarbetare går utbildning under tiden de är verksamma i föreningen och alla har tystnadsplikt och har namnskyltar och ID-kort. Besökstagen betalar ingenting men som aktiv eller stödjande medlem kan du stödja föreningen och vi tar tacksamt emot bidrag, betonar Ulla M. Busk.

– Efter överenskommelse med den som vill ha

Ulla M. Busk, Kontaktens samordnare.

Medarbetaren Åsa i glatt samspråk med en av de boende på Ekebyhus.

besök och hjälp så kan vi besöka vederbörande en gång i veckan, antingen några timmar före lunch eller under eftermiddagstid. Det kan t.ex. röra sig om att sitta och prata, vara ett sällskap och ett stöd eller vara med vid promenader eller affärsbesök m.m. Den som vill ha besök av Kontakten, ring 617 44 mellan klockan 08-12.

– Vi vill gärna ha ett samarbete med SPF och dess medlemmar. Dels vill vi informera medlemmarna om vår verksamhet, dels kan vi kanske hjälpa enskilda medlemmar. Några medlemmar kanske vill ställa upp som besökare några timmar i veckan, det kan bli ett ömsesidigt utbyte av vänskap, tipsar Ulla M Busk avslutningsvis.

Text o foto: Bengt Aldén

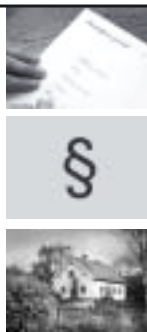
Viktigt med successionen

Vid styrelsemötet den 17 november var Valberedningen inbjuden för att presentera läget inför årsmötet. Där konstaterades bl.a. att det blir en viss omsättning i styrelsen med åtföljande arbete för valberedningen. De "lediga" platserna är: styrelseordförande, 3 ordinarie styrelseledamöter, 1 ersättare och 1 redaktör och informationsansvarig.

Denna notis skriver jag för att hjälpa valberedningen att bland alla våra drygt 1400 medlemmar få kontakt med dem som är intresserade av att ägna litet tid åt styrelsearbete under 1 år eller flera. Styrelsen har möten 1 gång i månaden i 10 månader varav 1 årsmöte.

Kontakta gärna någon i valberedningen: Owe Jacobsson/31605, Jan-Erik Averås/725300, Frank Bucher/56664, Ulla Carlström/55731.

Anders Jones, ordförande

*När du mist någon
som står dig nära*

Gift? Skild? Sambo?

- Skapa trygghet för hela familjen!

Vi hjälper dig med rådgivning och upprättat handlingar inom bl. a.

- gåvobrev
- samboavtal
- deklarationer
- bodelningar
- testamenter
- äktenskapsförord

Välkommen till Värmlandsvägen 2 i Karlskoga!
Tel. 0586-545 72, 534 40

Familjensjurist

www.familjensjurist.se • 020-97 00 97

Med personligt engagemang, präglad av omtanke och valfrihet, hjälper vi dig med allt som rör en stilfull och värdig begravning.

Värmlandsvägen 2, Karlskoga

Tel. 0586-534 10

Välkommen!

Vi gör gärna hembesök • Jour dygnet runt

FONUS

www.fonus.se • 020-87 00 87

Är jag ansvarig för dolda fel i tio år?

När du säljer ditt hus är du ansvarig för s k dolda fel – i tio år! Men var lugn. Med vår förmånliga Ansvarsförsäkring kan du försäkra dig mot t ex fukt- och mögelskador som kan dyka upp i huset i efterhand. Dessutom får du lättare att sälja huset om du tecknat vår försäkring. Den kompletteras nämligen av en överlåtelsebesiktning av huset. Och då presenterar vi huset som **BESIKTIGAD** i annonsen och gör det mer attraktivt för köparna. Det ökar möjligheterna till ett snabbare avslut och ett bättre pris.

Läs mer på www.fastighetsbyra.nu

Fastighetsbyrå

FöreningsSparbanken
Fastighetsbyrå

Värmlandsvägen 6, 691 32 Karlskoga
Tefefon 0586-333 02, 333 07
Telefax 0586-565 80

En innehållsrik resa i Vietnam och Kambodja

Vid Vetgiriga Veteraners oktobermöte berättade Ulla och Jan-Erik Averås om sin resa i södra Vietnam och Kambodja under slutet av 2005. Det var en fängslande berättelse om folklivet i de båda länderna, om gamla fantastiska tempel och andra kulturskatter men också om Vietnamkriget och de fruktansvärda grymheter som det kambodjanska folket blev utsatta för av de röda khmererna under 1970-talet.

Nära 100 personer hade mött upp för att lyssna på Ullas professionella berättande och njuta men också förfäras av de bilder som Jan-Erik visade. Startpunkt för deras nära två veckor långa resa var Ho Chi Minh City (tidigare Saigon). Därefter fortsatte resan längs Mekongfloden upp till Phnom Penh, huvudstaden i Kambodja och sedan med flyg upp till staden Siem Reap och de fantastiska tempelområdena i Angkor. Resan i Kambodja avslutades med ett besök vid Sydostasiens största insjö Tonle Sap.

Det är omöjligt att här på en sida i Månadsnytt ge en någorlunda fullständig och rättvisande beskrivning av Ullas fantastiska berättelse och de fotografiskt perfekta bilder som visades. Några avsnitt i denna berättelse som jag och sannolikt många med mig upplevde som speciellt intressanta (eller gripande) vill jag dock kort beröra.

I Siem Reap ligger Angkor, världens största tempelområde (20 kvadratkilometer), som var i bruk 802-1432. I solnedgången speglar sig den enorma tempelbyggnaden Angkor Wat i dammen med lotusblommor.

Ulla och Jan-Erik Averås utanför Ta Prohm-templet.

Under Vietnamkriget (1964 - 1973) bedrevs kriget mot amerikanerna i Saigonområdet i hög grad från de underjordiska Cu Chi-tunnlarna. De var 20 mil långa och byggda i tre våningar på 3, 6 och 8 meters djup. Nere i tunnlnarna fanns specialkonstruerade bostadsområden, vapenfabriker, kommandocentraler och förråd. Ca 16000 soldater bodde och arbetade i denna underjordiska stad som amerikanerna inte lyckades hitta och förstöra. Dagtid märktes ovan jord inget av denna tunnelaktivitet. Nattetid vällde soldater ut ur tunnlnarna och angrep amerikanerna som blev mer och mer frustrerade. Detta ledde till att amerikanerna 1969 tillgrip kemisk krigsföring.

De röda khmerernas grymma framfart i Kambodja under 1970-talet känner vi till från tidningar och TV. Ullas och Jan-Eriks bilder och berättelser från Tuol Slengfängelset gav oss dock en ännu hemskare bild av vad som hände. Att människor kan begå sådana avskyvärda handlingar är en gåta.

I dagens Phnom Penh är man rik, när hela familjen åker på sin värdefullaste klenod: Motorcykeln. Tala inte om säkerheten.

Höjdpunkten (av det positiva) i föredraget var dock bilderna och berättelserna från tempelområdena i Angkor. Detta är ett 20 km² stort område uppbyggt av de 39 kungar som härskade över Sydostasiens dominerande kungarrike under åren 802-1432 e.Kr. Dessa kungar var omväxlande buddister och hinduer vilket visar sig i byggnadsstilen. På 1400-talet erövrades området av thailändare och folket som bodde där jagades bort. Området blev i det närmaste folktomt och djungeln började ta över. Tydligast kan man se detta vid Ta Prohm-templet.

Vi fick se många bilder på fantastiskt vackra tempel. Bayontemplet med sina 50 torn försedda med buddhaansikten var ett, det hinduiska templet Angkor Wat som är världens största helgedom var ett annat. Detta är speciellt känt för sina mer än 3000 apsarafigurer (himmelska dansande nymfer) men också för sina reliefer som berättar kända folksagor ur bl.a. det kända indiska eposet Ramayana. Ullas favorittempel var dock Banteay Srei, kvinnornas tempel. Det anses allmänt vara det vackraste templet och är tillägnat guden Shiva.

Det var en fantastisk eftermiddag vi fick uppleva tillsammans med Ulla och Jan-Erik. Vi hade alla höga förväntningar med tanke på deras tidi-

gare reseskildringar men detta föredrag överträffade nog allas förväntningar. Bl.a. tydde de kraftiga och långa applåderna efter föredraget på detta. Per Leksell tackade å SPF:s vägnar och överlämnade som tack ett par vinflaskor.

*Text: Allan Hede med stöd av Ullas föredragsmanuskript
Foto: Jan-Erik Averås*

I Phom Penhs tempelområde ligger bl. a. Silverpagoden, vars golv är täckt av 500 plattor av rent silver vardera vägande ett kg. Här inne finns också en guldbudda dekorerad med över 9000 diamanter, den största på över 25 karat.

Med cykel i Moseldalen

I år gick cykelturen, som blev den fjärde i ordningen för min del, till Moseldalen och den här gången tillsammans med barnbarnet Miranda, 12 år. Även i år arrangerades resan av Gruppresor i Grums.

Resan startade för vår del med buss från Uppsala redan kl. 05.30 en morgon och fortsatte sedan över Stockholm, Hälsingborg, Röddy-Puttgarden till Lübeck där vi övernattade. Sedan vidare till den lilla vinbyn Leiwen i närheten av Trier. Där bjöds vi på en sight-seeingtur med ett minitåg i Tysklands äldsta stad, Porta Negra med anor från 200 år f. Kr, romerska lämningar, domen och vackra jugendhus med bl.a. Karl Marx födelsehus finns där.

När vi skulle vi börja cykla undrade medcyklisterna vänligt nog hur det skulle gå för det något udda paret. Skulle farmor, 76 år, och barnbarnet 12 år orka? Visserligen var det mycket varmt, +32 grader, men mycket lättcyklat och inga backar så det gick bra. Cykelvägen gick genom förtjusande vinbyar i ett otroligt vackert landskap. Längs vägen reste sig ibland branta vinberg med enkelspåriga små järnvägar utefter sidorna och linbanor för vindruvetransporterna. En utmärkt karta berättade om traktens sevärdheter och avstånd och inte minst var det fanns efterlängtade Freibad (utomhusbadanläggningar). Där finns ju inga sjöar och flodens vatten var inte badvänligt.

I resan ingick också vinprovning hos en vinbonde i Zell. (Barnbarnet Miranda fick druvsaft). Re-

sans höjdpunkt var utflykten till Burg Eltz, ett törnrosaslott, som bara kunde nås till fots uppför eller nedför ca 2 km. Vi hann också med en båttur med slussningar och bese de intressanta och välbevarade korsvirkesstäderna Bernkastel-Kues och Cochem.

Våra cykelturer på drygt 4 mil om dagen var inget problem för oss tuffingar. Vi hann ändå med att beundra blomprakt, räkna ödlor, bada och äta glass. Bagaget forslades under tiden till de utmärkta övernattningshotellen där vi bjöds på överdådiga frukostar och fyrrätters middagar.

I Koblenz vid Deutsches Eck, där Mosel flyter in i Rhen tog resan slut. För att allt hade avlöpt väl firade vi med Schwarzwaldtårta och Käsekuchen.

Om Gruppresor i Grums finns bara gott att säga. Reseledaren Gunnar och chauffören Jan var kunniga och omtänksamma, glada och trevliga. Medcyklisterna som man kunde cykla tillsammans med om man ville och alltid åt frukost och middag med var alla angenäma

bekantskaper. Sture, som fyllde 70 år bjöd t.ex. alla på champagne en kväll.

Efter två dagars bussfärd med övernattning i Lübeck, många stopp efter vägen, underhållning i bussens TV, allsång och roliga historier var vi hemma igen. Hela resan tog 9 dagar och vi cyklade 22,5 mil. En sådan här resa med ett barnbarn kan varmt rekommenderas. Det blev en "du och jag farmor"- känsla jag aldrig glömmer.

Text: Barbro Blomberg

Barbro Blomberg med barnbarnet Miranda och törnrosaslottet Burg Eltz i bakgrunden.

Tankar och funderingar i novembermörkret

Sammanställt av Bertil Edling

Novembermånad hör väl inte precis till de muntrare vad gäller vädret som många gånger bjuder på rusk med blygrå himmel, blåst och smådroppigt regn vilket i slutet av månaden ej sällan övergår i snöslask. Då trivs man bäst inomhus gärna vid en varm brasa och något gott att äta och dricka.

Bondepraktikan säger så här om månaden:

*”De rika, nu feta gäss af mig köper
Jag hugger wed, till elden jag löper”*

Den första raden leder osökt tankarna till instundande Mårtengås och en lukullisk måltid med svart-soppa, helstekt gås och spettekaka, dvs det som vi numera upplever som en genuint skånsk allmogesed. Men det är samtidigt alldeles riktigt som Bondepraktikan säger ty från början var det endast ”de rika”, d.v.s. besuttna, som köpte bondens feta gäss och höll Mårtengåsfirande.

Allmogen, folk i gemen, hade nämligen inte råd att själva gotta sig och äta stekt gås. Därtill var den en alltför värdefull handelsvara som gav pengar och därför blev förbehållen de besuttna. Till detta kom att bönderna då inte stekte sin mat. Det var en matlagningskonst som hörde hemma i de högre stånden. Det var alltså först hos dem som de numera välkända gåsagillena startade och Skånebönderna kom troligen inte med förrän i mitten på 1800-talet. Då hade gässen börjat bli ganska sällsynta uppåt landet men i Skåne fanns de kvar i stort antal. Troligen är det därför vi förknippar gåsätandet främst med vårt sydligaste landskap.

Antagligen kom gåsätandet till Sverige via tyska hantverkare. Hantverksmästarna ordnade nämligen vid Mårtenstid gåskalas för sina gesäller. Det kallades ”lichtgans” d.v.s. ”ljusgås” och syftade på att det nu var första gången på hösten man använde ljus under arbetet. Som en kuriositet kan nämnas att de första uppgifterna om gåsätande vid Mårten inte är bundna till Skåne utan härstammar från Stockholmstrakten omkring 1560-talet.

Det är inte mer än knappt två år sedan hela världen chockades av flodvågskatastrofen – **tsunamin** – som drabbade främst länderna runt Indiska oceanen. En liknande katastrof inträffade den första november för drygt 250 år sedan. (år 1755). Den gången låg epicentrum utanför Iberiska halvön men även så avlägsna platser som England, Skandinavien och t.o.m. Grönland kände av skalven. Över hela Europa steg och sjönk vattnet i sjöar och ka-

naler på ett märkligt sätt. Delar av Frankrike, Schweiz och Italien drabbades mer direkt av skalven. Men värst hemsöktes Portugal och Nordafrika. I Lissabon fick skalven hus, kyrkor och affärer att rasa samman i en jordbävning vilken följdes av fem till sju meter höga vågor som dränkte tusentals människor när de slog in mot land.

I Stockholmsposten uppmärksammades katastrofen bl.a. i en artikel om en grevinna Spatsara när hon skulle rädda sitt barn ur sitt sammanstörtande hus och hur hon fick fly från rum till rum alltid förföljd av nedfallande bjälkar och stenar. Hennes sista tillflykt blev en balkong som dock rasade samman och begrov henne och hennes barn. Typiskt för tiden var att samtiden betraktade katastrofen som Guds straff för människans synder. Lissabon hade drabbats för det var en syndfull stad och nu gällde det att söka försoning med Gud. Men det väckte också till liv det gamla teodiceproblemet: Hur kan Gud med sin allmakt, allvishet och allgodhet tillåta all grymhet, allt lidande och alla krig/katastrofer i världen? Frågeställningen har följt oss genom århundradena och något allmängiltigt bra svar finns troligen inte, det ankommer på var och en av oss att själv göra sin uttolkning!

Grevinnan Spatsaras ”gruveliga dödsätt”.

Om ”vita och svarta” barnflickor och en ny annorlunda barnbok

Nu lever vi i dyningarna (eller kanske snarare svallvågorna) efter 2006 års val. Våra nya ministrar granskas med lupp av sensationslystra journalister och man letar med ljus och lyckta efter ”lik” i garderoberna.

Några har – ve och fasa – haft s.k. svarta städhjälp eller barnflickor i sin tjänst – ett par har struntat i att betala TV-licens, en av dem med motiveringen att han inte ville betala för de skräpprogram, som serveras i våra TV-apparater. Jag har full sympati med honom!

En sak retar mig rejält: när jag på 50-talet av tvingande skäl gick ut i förvärvsarbete var jag helt beroende av barnflickor (daghem fanns i allmänhet inte på den tiden).

I min enfald betalade jag arbetsgivaravgifter och försäkringar för de här flickorna – något annat funderade jag inte ens över.

När jag deklarerade brukade jag göra ett halvhjärtat försök (jag visste ju att det alltid blev avslag) att göra avdrag för lönen till barnflickan. Ni minns den där rutan ”utgifter för inkomsternas förvärvande” – vad kunde vara mer passande när man betalade för att över huvud taget kunna ge sig ut i arbete.

Däremot har jag nog på den tiden av och till haft någon ”svart” städhjälp, som fått sitt arvode direkt i näven utan papper! Nå, det är preskriberat – idag städar jag själv! F.ö. undrar jag hur många av de värsta sensationsjournalisterna som är helt rena i sådana här sammanhang – det vore intressant om någon granskare granskade granskarna! Expressens chefredaktör hör t.ex. till dem som låtit bli att betala TV-licens. Jaja, den som är utan skuld o.s.v.

Jag hörde nyss något intressant i radion. 10 avlidna människor i Sverige väntar på att bli begravda enligt en ny, ännu inte riktigt färdigutvecklad frystorkningsmetod.

Men nu vill **Skatteverket** sätta stopp för dessa planer. Vad i all sin dar har RSV med sättet för vår hädanfärd att göra? Eller är det så, att vi inte ens i döden skall få slippa ur deras giriga käftar.

Med en lätt gäspning läser jag i mitt dagliga husorgan att nu skall äntligen vår svenska astronaut, Christer Fugelsangs uppskjutna (!) första rymd-

färd bli av. I Irak skjuts däremot rättegången mot Saddam Hussein återigen på framtiden, sedan han underkänt domare, åklagare och advokater.

Jag ger mig 17 på att exakt samma ”nyheter” kommer vi att kunna läsa om 5 eller rentav 10 år!

För en tid sedan höll jag på att sätta morgonkaffet i vrångstrupen då man berättade att det kommit ut en ny ”annorlunda” barnbok, lämplig att läsas för barn från 3 år. Titeln på boken har jag glömt men den beskriver hur barnen skall lära sig att känna igen, undvika och värja sig mot sexuella övergrepp! Skall inte ens de små 3-åringarna få vara bara barn längre, åtminstone till de börjar skolan? Det vimlar av bra barnböcker, som ungarna njuter av och skrattar åt – låt oss hoppas att dagens föräldrar är kloka nog att inse det. Själv skall jag idag iväg till barnbarnsbarnet och leka och läsa sagor för honom – om tomtar och prinsessor, inte någon ”ful gubbe” så långt ögat når!

Kram.

Ulla C

När jag släktforscade och hittade en fjur bland mina förfäder, kom jag av mig och började på en akvarellkurs i stället.

Ur
Gunilla Dahlgrens
Ingen ålder för en
domkyrka

November får sitt namn av nio
I Romarriket var den det
och deka som betyder tio
gick till december som Du vet

Den första Mars var start för åren
Han var ju främst i gudars mängd
Och februari månad får en
reglerfunktion av årets längd

När sedan kristenhet till makt kom
man gör ett annat nyårsval
Och fyra månader har namn som
ej matchar deras ordningstal

Sept = 7, Okt = 8, nov = 9, deka = 10

K.G.

Sjuk humor

– Varför lämnade du sjukhuset?
– Därför att en syster sa att en blindtarmoperation är ett enkelt ingrepp och att det inte finns någon anledning till panik.
– Men det sa hon väl för att lugna dig?
– Hon sa det inte till mig, utan till kirurgen!

På lasarettet i Karlskoga hade de lagt in gamle slagfärdige Persson för prostatabesvär. Persson skulle opereras, så när doktorn dagen efter gick ronden försökte han muntra upp Persson en smula.
– Hur står det till med rörledningen idag då?
– Tack, rätt bra, svarade Persson. Hur står det till med rörmokaren själv?

– Visst är han skicklig, sa Kalle om den nye doktorn. I går hörde jag honom viska till syster Karin: ”Den här gubben får inte se solen gå upp imorgon bitti.”
– Och doktorn hade rätt. Det var faktiskt mulet i morse.

Telefonen ringer på doktors mottagning och det är Olsson som ringer och klagar över att han sover dåligt om nätterna.
– Jaså, herr Olsson sover dåligt om nätterna. Jaha, ni kanske lider av maran?
– Nej då, hon sover i ett annat rum.

– Det må man kalla humor – han har grävt ner arvet i trädgården och efterlämnade en spade till var och en av arvingarna . . .

Doktorn frågar sin patient vid ett återbesök:
– Nå hjälpte de stärkande tabletterna jag gav er förra gången?
– Det vet jag inte, jag har inte orkat få upp locket på burken ännu . . .

Den unga fröken har just anlänt till BB för att föda sin förstfödde. Hon är lite nervös och frågar barnmorskan.

– Hur ska jag ligga?
– På samma sätt som när barnet blev till, svarade barnmorskan.
– Åh herre Gud – skall jag ligga i den där gamla Fiaten igen . . .

– Vet doktorn något säkert sätt för att undvika att bli med barn?
– Ja, drick hallonsaft!
– Jaså, hjälper det. Ska jag dricka före eller efter?
– I stället för . . .

ÖGON
BLICKET

Levighetens
perspektiv
är ögonblicket
som ett liv.

Piet Hein

SPF:s resekommitté inbjuder till

Teaterresa

Oscarsteatern, Stockholm. **Singing in the rain.**

9-10 februari, Pris 2.170:-. Anmälan omgående.

Bussresa, kaffe på uppresan, middag, biljett till teatern, övernattning på ett mycket centralt beläget hotell med frukost.

Ålandskryss med m/s Cinderella

16-17 april. Pris 385:-

Bussresa, insides hytt (tillägg för utsideshytt 75:-), inkl. smörgåsbord med öl/vin/läsk och frukost.

Skultuna mässingsbruk 400 år samt besök på Vallby friluftsmuseum i Västerås

3 maj. Pris i nästa nummer.

Inkl bussresa och f.m. kaffe, guidning samt tid att handla.

Resa till Landskrona, Ven, Hälsingborg och Helsingör

17-20 maj. Pris i nästa nummer

Bl.a. en planerad resa ut i det blå i juni månad.

Är Du intresserad hör av Dig till resekommittén eller till expeditionen.

Den som har gjort en resa har alltid något att berätta.

Välkomna att resa med oss i Resekommittén:

Sickan Andersson tel. 140 03 • Ingmar Carlsson tel. 390 08 • SPF:s expedition tel. 302 40.

OBS! Till er som betalar till SPF:s expedition: Medtag jämna pengar.

Resekommitténs bankgiro: 885-2634

**Välkommen
till oss!**

Öppet alla dagar
till kl. 21.00

KARLSKOGA & DEGERFORS